

Eesti keele riigieksam 2016

Kirjutamisosa hindamisjuhend

Lühikirjandi hindamine

Lühikirjandit hinnatakse hindamisjuhendi järgi. Kirjandis hinnatakse sisu, õigekeelsust/õigekirja, stiili/sõnastust ja vormi/ülesehitust skaalal 0–5 punkti (vt tabel lk 3). Hinnatavate aspektide osatähtsus lõpptulemuses on erinev (sisu 25 punkti, õigekeelsus/õigekiri 20 punkti, stiil/sõnastus 10 punkti, vorm/ülesehitus 5 punkti). Iga hinnatava aspekti punktid märgitakse hindamisprotokolli.

Eksaminand valib ühe kirjutamisülesande neljast ning kirjutab selle põhjal arutleva kirjakeelse sidusa teksti, milles esitab probleemi(d), analüüsib seda (neid), põhjendab oma seisukohti ning teeb järelduse(d).

Õpilane pealkirjastab oma kirjandi.

Kirjandis võib õpilane kasutada kirjutamisülesandega seotud alustekste, kuid see ei ole kohustuslik.

Kirjandi pikkus on umbes 400 sõna.

Eksamitöö peab olema kirjutatud loetava käekirjaga, käekirja tõttu ebaselged kohad tõlgendatakse veana.

Õigekeelsuse hindamine

Õigekeelsusvigadeks loetakse ortograafiavead (täheortograafia, algustäheortograafia, kokku- ja lahkukirjutamine, lühendamise, kirjavahemärgistus jne) ja vormimoodustusvead (v.a õigekeelsussõnaraamatus toodud argikeelsed vormid).

Kõik vead on täisvead.

Kui ühes sõnas esineb koos eri tüüpi õigekeelsusvigu, loetakse need üheks veaks.

Kõrvallause, lauselühendi, kiilu, sh ütte ja hüüundi, järellisandi ja -täiendi ning lisanditaoliste määruste puhul loetakse ära jäetud koma(d) või mõttekriips(ud) üheks veaks.

Kirjandis arvestatakse üheks veaks

- 1) samas sõnas või morfoloogilises vormis korduvad vead;
- 2) sama lausetarindi puhul korduvalt ära jäetud või ülearune kirjavahemärk või kahepoolne vahemärk (jutumärgid, sulud);
- 3) kõrvallause, lauselühendi, kiilu, sh ütte ja hüüundi, järellisandi ja -täiendi ning lisanditaoliste määruste puhul korduvalt ära jäetud koma(d) või mõttekriips(ud);
- 4) sama lausetüübi puhul korduvalt ära jäetud lõpumärk.

Stiili hindamine

Stiili hinnatakse üldmulje põhjal, vigade arvu arvestamata. Üldjuhul käsitatakse stiili hindamisel veana sõnavalikuvigu, vormivalikuvigu ja morfosüntaktilisi eksimusi ning lausestusvigu. Stiilivigade näiteid on toodud eristuskirja lisas 4.

Arvestatakse, et autori taotlused mõjutavad stiili. Stiili hinnatakse, lähtudes konkreetsest eksamitööst.

Vaegkirjutaja lühikirjandi hindamine

Vaegkirjutaja kirjandi sisu, stiili ning vormi hinnatakse üldistel alustel.

Vaegkirjutaja õigekeelsust hinnatakse diferentseeritult.

Õigekeelsusvigadeks loetakse vaid düsgraafiast tulenematuid vigu.

Veaks ei loeta eksimusi häälikute järjekorra ja pikkuse märkimisel.

Vaegkirjutaja kirjandi hindamisel kirjutatakse hindamisprotokolli märkus „Düsgraafia, hinnatud diferentseeritult“. Riigieksamitunnistusele märgitakse eksami tulemus täiendavate kommentaarideta.

Hindamine aspektide kaupa

Sisu (Tulemus korrutatakse teguriga 5)		Õigekeelsus (Tegur 4)		Stiil (Tegur 2)		Vorm (Tegur 1)	
5	- Tekst põhineb eksamiülesandes esitatud probleemil. - Tekst on arutlev. - Probleemikäsitus on põhjalik. - Tekstist ilmneb kirjutaja üldistusvõime. - Kirjutaja oskab väga hästi analüüsida ja argumenteerida.	5	0–2 viga	5	- Teksti sõnastus on selge, ladus, täpne ja isikupärane. - Sõnavara on rikkalik.	5	- Tekst on ülesehituselt sisulis-vormiline tervik. - Teksti liigendamine lõikudeks on loogiline ja täpne. - Tekst on sidus. - Tekst on vormistatud korrektselt.
4	- Tekst põhineb eksamiülesandes esitatud probleemil. - Tekst on arutlev. - Probleemikäsitus on põhjalik. - Kirjutaja oskab hästi analüüsida ja argumenteerida.	4	3–4 viga	4	- Teksti sõnastus on selge ja ladus. - Sõnavara on mitmekülgne.	4	- Tekst on ülesehituselt tervik. - Teksti liigendamine lõikudeks on üldiselt loogiline. - Tekst on sidus. - Tekst on vormistatud korrektselt.
3	- Tekst põhineb eksamiülesandes esitatud probleemil. - Tekst on arutlev. - Probleemikäsitus on piisav. - Kirjutaja oskab analüüsida ja argumenteerida. - Väiteid ei ole alati piisavalt põhjendatud.	3	5–6 viga	3	- Teksti sõnastus on üldiselt ladus, kuid kohati konarlik ja ühekülgne. - Sõnavara on piisav.	3	- Tekst on ülesehituselt tervik, kuid esineb vigu teksti liigendamisel lõikudeks (nt teksti lõikude proportsioonid ei ole alati põhjendatud jms). - Lõikudevaheline sidusus on kohati nõrk. - Teksti vormistus on üldiselt korrektne.
2	- Tekst põhineb eksamiülesandes esitatud probleemil, kuid esineb üksikuid kõrvalekaldeid. - Tekst on arutlev, kohati jutustav/kirjeldav. - Probleemikäsitus on pealiskaudne. - Analüüs on pinnaline ning argumentatsioon on väheveenev. - Esineb üksikuid faktivigu. - Tekstis liialdatakse tsitaatide, refereeringute ja/või näidetega.	2	7–8 viga	2	- Teksti sõnastus on konarlik ja ühekülgne, kuid arusaadav. - Tekst on üldsõnaline.	2	- Teksti ülesehituses on vastuolud (nt alguse venitatus, välja arendamata või liiga pikk lõpetus, mitmekordne algus või lõpetus jms). - Tekst ei ole kohati sidus. - Teksti vormistuses on puudujääke.
1	- Tekst vastab eksamiülesandes esitatud probleemile üldjoontes. - Tekst on valdavalt jutustav/kirjeldav, kohati arutlev. - Probleemikäsitus on lünklik. - Analüüs on puudulik, jutustamine domineerib analüüsi ja argumentatsiooni üle. - Esineb küsitavusi ja faktivigu. - Näited ei ole teemaga piisavalt seotud.	1	9–10 viga	1	- Teksti sõnastus on algeline ning kohati raskesti mõistetav. - Sõnavara on piiratud.	1	- Teksti ülesehitus on ebaloogiline (nt teksti algus ja lõpetus on käsitletava probleemiga nõrgalt seotud, teksti mõni osa ei täida sellele pandud ülesandeid jms). - Tekst ei ole kohati sidus. - Teksti vormistuses on puudujääke.
0	Tekst vastab eksamiülesandes esitatud probleemile vaid osaliselt, st suurem osa mõttearendusest ei põhine ette antud probleemil.	0	11 või enam viga	0	- Tekst on tühisõnaline ning raskesti mõistetav. - Stiil ei sobi käsitletava probleemiga.	0	- Tekst ei ole ülesehituselt tervik (nt teksti mõni osa (pealkiri, sissejuhatus, arendus, lõpetus) puudub). - Tekst ei ole sidus. - Teksti vormistuses on suuri puudujääke.
Kogu kirjand hinnatakse 0 punktiga, kui see ei põhine eksamiülesandes esitatud probleemil või on lühem kui 250 sõna.							